

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Gülser ŞAHİN ve Diğerleri- TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:55191/00)

DOSTANE ÇÖZÜM KARARININ ÖZET ÇEVİRİSİ

30 KASIM 2006

OLAYLAR

Başvuranlar, 1938 doğumlu Gülser Şahin, 1920 doğumlu Sultan Özpınar, 1922 doğumlu Bekir Özpınar, 1950 doğumlu Nuri Özgül, 1944 doğumlu Nadir Özgül, 1946 doğumlu Nazmiye Şahin, 1938 doğumlu Yakup Özer, 1951 doğumlu Hasan Fevzi Şenol, 1956 doğumlu Mehmet Ali Ünal, 1948 doğumlu Sultan Özkurt, 1947 doğumlu Şefik Şahin ve 1938 doğumlu Mustafa Şeker Dinar'da ikamet etmektedirler. Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde, Afyon Barosu avukatlarından E. Erkan tarafından temsil edilmektedirler.

Başvuranların sunduğu üzere dava koşulları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (İdare), 1995 yılında Dinar'da meydana gelen depremin ardından, bölgenin yeniden iskana açılması amacıyla başvuranların gayrimenkullerini kamulaştırmıştır. İdare başvuranlara kamulaştırma bedellerini ödemiştir.

İdarenin ödediği tutardan tatmin olmayan başvuranlar, Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi'ne kamulaştırma bedellerinin artırılması talebiyle başvuruda bulunmuşlardır.

Gülser Şahin Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 16 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 28 Nisan 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 18 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 644.930.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 644.930.000 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 732.532.992 TL ödemiştir.

Sultan ve Bekir Özpınar Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvuranlara ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 25 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 5 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 29 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 1.174.700.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvuranlara ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvuranlara iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 1.174.700.000 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.323.495.333 TL ödemiştir.

Nuri ve Nadir Özgül Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvuranlara ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 16 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 5 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 25 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 1.221.000.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvuranlara ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvuranlara iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 1.221.000 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.379.730.000 TL ödemiştir.

Nazmiye Şahin Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 18 Şubat 1997 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 2 Haziran 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 16 Eylül 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 652.500.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 8 Temmuz 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 652.500.000 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 676.968.750 TL ödemiştir.

Yakup Özer Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 5 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 15 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 1.638.525.152 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 1.638.525.152 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.865.187.798 TL ödemiştir.

Hasan Fevzi Şenol Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 16 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 28 Nisan 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 17 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 2.016.000.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde TL 2.016.000.000 ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 2.291.520.000 TL ödemiştir.

Mehmet Ali Ünal Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 27 Ocak 1997 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 2 Haziran 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 9 Ağustos 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 862.000.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 8 Temmuz 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde TL 862.000.000 ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 920.903.333 TL ödemiştir.

Sultan Özkurt Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 16 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 5 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 14 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 988.165.947 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 988.165.947 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.125.685.708 TL ödemiştir.

Şefik Şahin Hakkında

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 18 Şubat 1997 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 24 Temmuz 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 16 Eylül 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 1.467.000.000 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 27 Ekim 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 12 Aralık 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 1.467.000.000 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.522.012.500 TL ödemiştir.

Mustafa Şeker Hakkında (185 no'lu arsa ve 27. parsel)

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 5 Mayıs 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 13 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik

%30 yasal faizle birlikte 1.206.122.183 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 1.206.122.183 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.374.979.289 TL ödemiştir.

Mustafa Şeker Hakkında (137 no'lu arsa ve 3. parsel)

Dinar Asliye Hukuk Mahkemesi, yasal gecikme faizi ile beraber ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 16 Aralık 1996 tarihinde, kamulaştırılan malların yeniden değerlendirilmesinin, yeni bilirkişi incelemelerinin yapılmasını gerektireceği gerekçesiyle Asliye Hukuk Mahkemesi kararını bozmuştur.

Asliye Hukuk Mahkemesi, 28 Nisan 1997 tarihinde Yargıtay kararına uymuş ve yeni bilirkişi raporlarına dayanarak 17 Mayıs 1996 tarihinden itibaren hesaplanmak üzere senelik %30 yasal faizle birlikte 1.013.459.530 TL ek kamulaştırma bedelinin başvurana ödenmesine karar vermiştir.

Yargıtay, 23 Haziran 1997 tarihinde bu kararı onamıştır.

Yargıtay, 10 Eylül 1997 tarihinde başvuranın dile getirdiği kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

İdare, tazminatı başvurana iki taksitte ödemiştir. 19 Nisan 1999 tarihinde 1.013.459.530 TL ve 19 Temmuz 1999 tarihinde 1.151.965.666 TL ödemiştir.

ŞİKAYETLER

Başvuranlar, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesini ileri sürerek, İdare'nin kamulaştırma artırım bedelinin kendilerine geç ödemesinden ve Türkiye'deki yüksek enflasyon oranı karşısında yetersiz kalan gecikme faizi nedeniyle, mallarına saygı hakkının ihlal edilmesinden şikayetçi olmaktadır.

HUKUK AÇISINDAN

AİHM, 9 Haziran 2006 tarihinde Hükümet'ten izleyen beyanı almıştır:

“ AİHM'de görülmekte olan, Gülser Şahin ve diğerleri tarafından yapılan 55191/00 no'lu başvuru kaynaklı davanın dostane çözümü amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, karşılıksız olarak Gülser Şahin'e 1.344 (bin üç yüz kırk dört) Amerikan Doları, Sultan ve Bekir Özpınar'a 2.473 (iki bin dört yüz yetmiş üç) Amerikan Doları, Nuri ve Nadir Özgül'e 2.561 (iki bin beş yüz altmış bir) Amerikan Doları, Nazmiye Şahin'e 1.181 (bin yüz seksen bir) Amerikan Doları, Yakup Özer'e 3.406 (üç bin dört yüz altı) Amerikan Doları, Hasan Fevzi Şenol'a 4.198 (dört bin yüz doksan sekiz) Amerikan Doları, Mehmet Ali Ünal'a 1.607 (bin altı yüz yedi) Amerikan Doları, Sultan Özkurt'a 2.052 (iki bin elli iki) Amerikan Doları, Şefik Şahin'e 1.797 (bin yedi

yüz doksan yedi) Amerikan Doları ve Mustafa Şeker'e 2.111 (iki bin yüz on bir) Amerikan Doları tutarında ödeme yapmayı önerdiğini bildiririm.

Her türlü maddi ve manevi zararı, masraf ve harcamaları kapsayan bu miktar, uygun dönemdeki her türlü vergiden muaf tutulacak ve AİHS'ye uygun olarak AİHM'nin verdiği kararın tebliğ edilmesine müteakip üç ay içerisinde ödenecektir. Bahsedilen süre zarfında ödeme yapılmadığı takdirde, Hükümet, sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz ödemeyi taahhüt eder. Bu tutarın ödenmesi, davanın nihai çözüme kavuşturulmasını teşkil edecektir."

AİHM, 22 Mayıs 2006 tarihinde başvuranların temsilcisi tarafından imzalanan izleyen beyanı almıştır:

"AİHM'de görülmekte olan 55191/00 no'lu başvuru kaynaklı davanın dostane çözümü amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, karşılıksız olarak Gülser Şahin'e 1.344 (bin üç yüz kırk dört) Amerikan Doları, Sultan ve Bekir Özpinar'a 2.473 (iki bin dört yüz yetmiş üç) Amerikan Doları, Nuri ve Nadir Özgül'e 2.561 (iki bin beş yüz altmış bir) Amerikan Doları, Nazmiye Şahin'e 1.181 (bin yüz seksen bir) Amerikan Doları, Yakup Özer'e 3.406 (üç bin dört yüz altı) Amerikan Doları, Hasan Fevzi Şenol'a 4.198 (dört bin yüz doksan sekiz) Amerikan Doları, Mehmet Ali Ünal'a 1.607 (bin altı yüz yedi) Amerikan Doları, Sultan Özkurt'a 2.052 (iki bin elli iki) Amerikan Doları, Şefik Şahin'e 1.797 (bin yedi yüz doksan yedi) Amerikan Doları ve Mustafa Şeker'e 2.111 (iki bin yüz on bir) Amerikan Doları tutarında ödeme yapmaya hazır olduğunu not ediyorum.

Her türlü maddi ve manevi zararı, masraf ve harcamaları kapsayan bu miktar, uygun dönemdeki her türlü vergiden muaf tutulacak ve AİHS'ye uygun olarak AİHM'nin verdiği kararın tebliğ edilmesine müteakip üç ay içerisinde ödenecektir. Sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz ödenecektir.

Bu öneriyi kabul ediyoruz ve sözkonusu başvuruya yol açan olaylar hususunda Türkiye Cumhuriyeti aleyhindeki diğer tüm taleplerden vazgeçiyoruz. Davanın nihai sonuca ulaştığını bildiririz.

İşbu beyan, Hükümet ile başvuranların ulaştığı oldukları dostane çözüm çerçevesinde kayda geçmektedir."

AİHM, tarafların üzerinde uzlaştıkları dostane çözümü kaydeder. Bu çözümün Sözleşme ve Eki Protokoller'de tanımlanan insan haklarına saygı ilkesine uygun olduğu kanaatinde olup, diğer taraftan, başvurunun incelenmesine devam etmeyi haklı gösterecek kamu düzenine ilişkin hiçbir gerekçe görmemektedir (AİHS'nin *in fine* 37 § 1 maddesi). O halde, AİHS'nin 29 § 3 maddesinin uygulanmasına son verilmesi ve de davanın zabıtlardan düşürülmesi uygun olacaktır.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK MAHKEME OYBİRLİĞİYLE,

Başvurunun kayıttan düşürülmesine *karar vermiştir.*